provincie groningen

Aan Provinciale Staten

Onderwerp	**Toezeggingen Statencommissie 5 november 2025**

Dossiernummer	K89968
Documentnummer	2025-188864
Datum GS	06-11-2025
Behandelaar	Kwaliteit en control / Financiën
Telefoonnummer	06 – 29655224 / 06 - 52761718

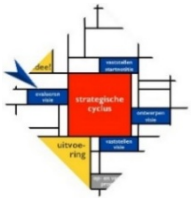
Geachte Statenleden,

Aanleiding

In de Statencommissie van 5 november 2025 over de Begroting 2026 en de Najaarsmonitor 2025 zijn door ons college een aantal toezeggingen gedaan. Via deze brief informeren wij u hierover.

Rol PS

U ontvangt deze brief ter informatie.

Nadere toelichting

Beantwoording Statenvragen Volt

De Statenfractie van Volt heeft vragen over de Begroting 2026 en de Najaarsmonitor 2025 gesteld die wij hierbij beantwoorden.

Milieu

1. Bodemkwaliteit en vervuiling

Welke aanvullende maatregelen worden in 2026 genomen met om verontreinigde bodems te saneren en hergebruik van schone grond te bevorderen?

Antwoord:
Bij de ons bekende spoedlocaties zijn de onaanvaardbare risico's weggenomen. De saneringen die in ons beheer worden uitgevoerd, naderen langzamerhand hun voltooiing.
Op dit moment zijn er (voor zover bekend) geen locaties met onaanvaardbare (humane) risico's.
Om hergebruik van (schone) grond te bevorderen werken we samen met gemeenten, waterschappen en omgevingsdienst aan de actualisatie van

bodemkwaliteitskaarten. Deze kaarten dienen (onder voorwaarden) als bewijsmiddel voor grondverzet en besparen daarmee op kosten voor bodemonderzoek.

2. Luchtkwaliteit en gezondheid
Op welke wijze wordt momenteel de provinciale inzet met betrekking tot de luchtkwaliteit gemonitord?

Antwoord:
We monitoren de luchtkwaliteit in Groningen bij (hoog)belaste woningen van fijnstof en stikstofdioxide. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden om het verbeteren van de luchtkwaliteit aanvullend te monitoren, daartoe verkennen we een emissiepunten-registratiesysteem.
Tenslotte neemt de provincie Groningen deel aan het Schone Lucht Akkoord (SLA). De gezondheidswinst die daarmee wordt bereikt wordt landelijk gemonitord.

3. Milieuhandhaving en toezicht
Hoe wordt de effectiviteit van milieuhandhaving en toezicht geëvalueerd?

Antwoord:
De effectiviteit van toezicht en handhaving bij de meest risicovolle inrichtingen (Seveso) wordt gemonitord door middel van naleefgedrag in de milieumonitor.
Hierbij kijken we naar het aantal gecontroleerde bedrijven, overtredingen en zwaarte van deze overtredingen. Deze informatie gebruiken we bij de periodieke evaluatie van het milieuprogramma.
Daarnaast monitort ODG alle overtredingen, in hun jaarrapportage geeft ODG aantallen per overtredingscategorie aan.

4. Geluid en leefomgeving
Welke indicatoren zijn er om geluidsbelasting rond bedrijventerreinen en infrastructuur te beperken? Op welke wijze worden bewoners tijdig betrokken bij mitigerende maatregelen?

Antwoord:
Het betreft meerdere indicatoren:
- Indicatoren voor industrieterreinen: de geluidgrenswaarden van de Wet geluidhinder op woningen en op de zonegrens. Dit wordt gecontroleerd bij ruimtelijke ontwikkelingen door de gemeente. De gemeente waarin het industrieterrein ligt heeft de wettelijke plicht geluid van alle bedrijven op het industrieterrein gezamenlijk door te rekenen bij alle ontwikkelingen op het industrieterrein of in de zone daar omheen (dit heet 'het zonebeheer'). Op individuele vergunningen van bedrijven vindt toezicht en zo nodig handhaving plaats.
- Indicatoren voor provinciale wegen: de grenswaarden van de Wet geluidhinder bij ruimtelijke ontwikkelingen (weg aanleg- en reconstructie) en woningbouw. Verder hanteren we vijfjaarlijks (verplichte) geluidsbelastingkaarten en actieplannen voor bovenwettelijke maatregelen voor geluid van provinciale wegen. Met de geluidbelastingkaarten wordt de geluidbelasting van provinciale wegen in beeld gebracht. Met de actieplannen worden geluidreducerende maatregelen gepland (in beginsel alleen geluidreducerend wegdek) voor situaties met een ongewenst hoge geluidbelasting. Centraal hierbij staat de plandrempel. Dit is een door GS bepaalde waarde van de geluidbelasting waarboven maatregelen worden overwogen. In het laatste actieplan is deze gesteld op 65 dB (dit is een jaargemiddelde

waarde van de geluidbelasting). Vanwege Europese regelgeving (Richtlijn EU 2002/49/EG) wordt gerekend met deze jaargemiddelde waarde.

Betrekken inwoners bij mitigerende maatregelen:
Als er sprake is van een relevante toename van geluid waarbij de voorkeursgrenswaarde wordt overschreden, wordt een procedure gevolgd waarbij geluidwering van woningen wordt onderzocht. Conform de wettelijke bepalingen worden eigenaren/bewoners daarbij betrokken.
(Voorkeursgrenswaarde is hoogte van geluidsbelasting tot waar deze als niet ontoelaatbaar geldt.)

5. Klimaatadaptatie en biodiversiteit
Hoe wordt de koppeling gelegd tussen klimaatadaptatie en biodiversiteitsherstel, bijvoorbeeld bij inrichting van natuur- en waterprojecten?

Antwoord:
De koppeling tussen klimaatadaptatie en biodiversiteitsherstel wordt gelegd door multifunctionele inrichting van natuur- en waterprojecten, waarbij maatregelen zowel bijdragen aan klimaatbestendigheid als aan ecologische kwaliteit.
Dit wordt gedaan door:
- het vernatten van (natuur)gebieden, zoals in het veenweidegebied;
- het inrichten van natuurlijke waterbuffers rondom, en in (natuur) gebieden;
- het vergroten en verbinden van gebieden door middel van groenblauwe dooradering voor onder andere migratie van soorten;
- het creëren van betere milieu- en watercondities en daarbij meer ruimte geven aan natuurlijke processen.

Mobiliteit

1. CO_2-uitstoot openbaar vervoer
De doelstelling van 1 gram CO_2 per reizigerskilometer voor 2024 is niet gehaald en wordt nu bijgesteld naar 5 gram per reizigerskilometer. Waarop is de nieuwe doelstelling van 5 gram CO_2 per reizigerskilometer exact gebaseerd?

Antwoord:
De nieuwe doelstelling is ambitieus maar wel realistisch gezien het feit dat er nog 25 HVO-bussen blijven rijden tot het einde van de concessie. De verwachting is dan ook dat deze doelstelling vanaf 2027 gehaald kan worden. Voor wat betreft de CO2-uitstoot blijft de opgave en onze ambitie (ook vastgelegd in landelijke afspraken) om de CO2-uitstoot terug te brengen naar nul. Wij werken samen met OV-bureau toe naar een 100% emissievrije busconcessie vanaf 2030.

2. Afname OV-Reizigers
In de begroting wordt vermeld dat er sinds COVID een afname is van het aantal OV-reizigers. Is er onderzocht waardoor het totale vervoergebruik sinds COVID is veranderd ten opzichte van voor COVID, bijvoorbeeld; door verschuivingen naar andere vervoersvormen zoals auto, fiets of deelmobiliteit? En zo ja, welke inzichten zijn daaruit verkregen?

Antwoord:
Landelijk is daar onderzoek naar gedaan door het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid. OV-reizigers zijn meer gaan thuiswerken en ook maken zij

minder zakelijke reizen. En daarnaast zijn er inderdaad ook verschuivingen richting andere vervoersvormen zoals auto, fiets of deelmobiliteit. Onze inzet is om het gebruik van het openbaar vervoer minimaal op pre-corona niveau te krijgen. Let wel, dit gaat om de huidige reizigersaantallen in relatie tot die van 2019, van voor corona.

3. Toename reizigerskilometer
In de begroting wordt aangegeven dat het gemiddelde aantal reizigerskilometer met 12% is gestegen. Waaruit komt deze stijging?

Antwoord:
Het gaat om een toename van het totaal aantal reizigerskilometers met de bus in 2024 ten opzichte van 2022. De toename is te verklaren door meer reizigers in het OV. Let wel, we zitten nog steeds niet op het niveau van voor corona, van voor 2019. Maar in 2024 is er wel een toename ten opzichte van 2022.

4. Dikke lijnen
Op pagina 68, van de najaarsmonitor 2025 staat het volgende: "Voor een echt aantrekkelijk product waarmee we reizigers kunnen verleiden (ook om de auto vaker te laten staan) is meer inzet, met name op dikke lijnen nodig." Kunt u toelichting geven op wat u bedoelt met 'dikke lijnen'? Vindt deze inzet vooral plaats in de stad of in het Ommeland, en welke trajecten of verbindingen worden hiermee bedoeld?

Antwoord:
Dit zijn de lijnen die veel gebruikt worden en vaak een hogere frequentie kennen. Dit gaat het om HOV-lijnen (Q-links en Qliners). Dit zijn lijnen zowel in de Stad, Ommeland en de regio.

Energie

1. Energiedoelen en energiemix
Leidt de verkenning van energiemixen tot nieuwe of bijgestelde energiedoelstellingen?

Antwoord:
Nee, het doel is nog altijd om netto nul CO2 uit te stoten in 2050, zoals aangegeven in de Klimaatagenda.

Economie

1. Gezien er elk jaar structureel 334000 euro naar verduurzaming en innovatie van de beroepsvisserij gaat. Hierbovenop wordt structureel 50000 euro aan generieke steun begroot.

Is er een andere beroepsgroep in de provincie die, gezien de omvang en het economisch belang van de sector beroepsvisserij in de provincie, middelen in deze orde van grootte van de provincie krijgt?

Antwoord:
Andere economische sectoren die in deze orde van grootte (of meer) middelen krijgen via regelingen en/of cofinanciering van de provincie zijn Landbouw (ca. € 1 miljoen), Chemie (ca. € 0,3 miljoen), Vrijetijdseconomie (ca. € 1,5 miljoen) en de Culturele Sector (ca. € 12 miljoen).

2. In de begroting wordt structureel een bedrag van 50000 euro beschreven als 'continuering van steun'. Deze middelen stonden eerder gekoepeld onder verduurzaming en innovatie voor de sector.

Betekent dit dat middelen bestemd voor verduurzaming en innovatie in de beroepsvisserij voorheen ook al als generieke steun zijn uitgekeerd aan deze sector?

Antwoord:
In totaal is voor de verduurzaming en innovatie van de beroepsvisserij € 383.000 per jaar begroot. Daarvan is € 333.000 bedoeld voor cofinanciering van projecten en € 50.000 voor verlenen van begeleiding/doorgeleiding van deze projecten (personele capaciteit).

Water

1. Waterkwaliteit (KRW-doelen)
Welke extra maatregelen voert de provincie in 2026–2027 uit om de KRW-doelen te halen en hoe wordt samengewerkt met waterschappen en het Rijk?

Antwoord:
Naast het landelijke KRW-Impulsprogramma, waar wij onze bijdrage aan leveren, hebben we ook een Groningse KRW-Impuls. Over de extra maatregelen worden uw Staten eind 2025 geïnformeerd.
We werken hierbij intensief samen met de waterschappen en de provincies Drenthe en Fryslân. Daarnaast spreken wij het Rijk ook aan op zijn eigen verantwoordelijkheid.

2. Niet halen KRW-doelen
Aangezien eerder is aangegeven dat de KRW-doelen waarschijnlijk niet op tijd worden gehaald: welke concrete stappen neemt de provincie om dit tekort te beperken en waar mogelijk alsnog versneld voortgang te boeken? Mocht dit niet gebeuren, wat zijn dan consequenties?

Antwoord:
Ons KRW-Impulsprogramma geeft invulling aan extra concrete stappen voor zover we daar een taak en bevoegdheid in hebben. Het niet halen van de doelen is een nationale opgave waarin met name ook het Rijk verantwoordelijkheid draagt. Consequenties kunnen zijn dat problemen ontstaan bij vergunningverlening.

3. Zoetwater en droogte
Hoe zorgt de provincie in samenspraak met regio’s rond het IJsselmeer voor een eerlijke verdeling en duurzame beschikbaarheid van zoetwater in Groningen?

Antwoord:
De provincie neemt bestuurlijk en ambtelijk deel aan de overleggen rondom de verdeling van IJsselmeerwater en de verdeling van water over de Rijntaken (hoeveel gaat over de IJssel en hoeveel over de Rijn).

4. Betreft het halen van de KRW.
Gezien de trend van de KRW indicatoren. Wordt de KRW per 2027 met de huidige koers gehaald?

Antwoord:
Nee, het is niet de verwachting dat alle doelen worden bereikt.

Digitaal

1. Dienstverleningsportaal
Hoe wordt gemonitord of het digitale dienstverleningsportaal gebruiksvriendelijk is en of het ook inwoners met beperkte digitale vaardigheden bereikt?

Antwoord:
Bij de selectieprocedure van het digitale dienstverleningsportaal zijn zowel toegankelijkheid als gebruiksvriendelijkheid (conform WCAG – Web Content Accessibility Guidelines) meegenomen als selectiecriteria. Daar bovenop worden testen uitgevoerd, waarbij ook gebruiksvriendelijkheid een belangrijke rol speelt.

2. Datagedreven werken en AI
Welke indicatoren worden gehanteerd met betrekking tot het verantwoord en transparant gebruik van AI?

Antwoord:
Ten eerste volgen wij de AI-verordening waarop ons AI-beleid is gestoeld. Ten tweede zorgen we, conform dat beleid, dat medewerkers opgeleid zijn (nationale AI-cursus in 2026) om verantwoord om te gaan met AI en dat algoritmen getoetst worden en naar aanleiding daarvan worden vastgelegd in het algoritmeregister.

3. Digitale vaardigheden personeel
Hoe investeert de provincie in 2026 in digitale vaardigheden van medewerkers en procesverbetering?

Antwoord:
Met betrekking tot digitale vaardigheden werken we met verplichte trainingen voor nieuwe medewerkers (security, privacy, ai, informatiebeheer) en facultatieve trainingen (werkplek). In 2026 zullen we alle medewerkers de AI-training geven om de AI-geletterdheid te verhogen. Verder werken we ook in 2026 aan een opleidingsaanbod, zodat we veilig, verantwoord en vaardig om kunnen gaan met digitale middelen.

4. Digitale samenwerking
Welke concrete digitale samenwerkingsprojecten lopen er in 2026 met andere overheden, en hoe dragen deze bij aan betere dienstverlening?

Antwoord:
We werken in IPO-verband samen aan het programma digitalisering waarin tal van onderwerpen geagendeerd zijn. Daarbij werken we onder andere aan 'Versterken informatiepositie provincies', 'Borging publieke waarden' en 'Digitale wetgeving' welke tot doel hebben om de dienstverlening te verbeteren (bijv. Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer, Single Digital Gateway). Ook regionaal participeren we onder andere in Dataspace Groningen, Samenwerking Noord om kennis te vergroten.

Europa

1. Europese fondsen en regio-invloed
Hoe wordt de effectiviteit en de bijdrage aan duurzame regionale ontwikkeling van de besteding van Europese middelen in de provincie gemonitord?

Antwoord:
Alle Europese programma's worden intensief gecontroleerd vanuit Europa. SNN controleert de projecten ter plaatse, inclusief alle bijbehorende kosten. Daarnaast is bij alle Europese programma's een MTR (midterm review) noodzakelijk en worden in de eindrapportages van Europese programma's informatie over behaalde effecten/resultaten opgenomen.

2. Noordelijke lobby en samenwerking
Hoe geeft de provincie Groningen in 2026 invulling aan de 'Noordelijke samenwerking nieuwe stijl', na het vertrek van Fryslân uit het SNN?

Antwoord:
Fryslân heeft aangegeven de Public Affairs (PA) niet langer vorm te willen geven 'via het bestaande construct met een centraal team'. Momenteel vindt er overleg plaats tussen de drie provincies over de vraag hoe een toekomstbestendige samenwerking op het gebied van lobby en PA tussen de drie provincies er wel uit moet gaan zien. We verwachten een advies in het eerste kwartaal van 2026. Overigens gaat het hier om het deel Public Affairs SNN, niet de totale Gemeenschappelijke Regeling (GR) SNN. Zodra provincies een gezamenlijk standpunt hebben bereikt hierover, zullen we zover dit de GR raakt, dit uiteraard communiceren richting uw Staten.

3. Cofinanciering EU-fondsen
Heeft de provincie voldoende middelen gereserveerd voor cofinanciering van EU-programma's, en hoe wordt hierover verantwoording afgelegd?

Antwoord**:**
Voor de cofinanciering van economische EU-programma's (EFRO, Interreg, GLB, JTF) hebben wij in Groningen het Fonds provinciale meefinanciering. De beschikbare middelen zijn de afgelopen jaren voldoende gebleken om goed gebruik te kunnen maken van deze programma's. Jaarlijks rapporteren wij in de jaarrekening over de besteding van middelen voor provinciale meefinanciering.

4. Innovatie en EU-samenwerking
Wat leveren Europese kennis- en innovatieprojecten Groningen concreet op, bijvoorbeeld op het gebied van energie, innovatie of mobiliteit?

Antwoord:
Voor meer inzicht in wat de Europese kennis- en innovatieprojecten, die gefinancierd worden uit Europese programma's zoals het Just Transition Fund en het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), concreet (op projectiveau) opleveren verwijzen we u naar de pagina Raak geïnspireerd op de website van SNN met als voorbeelden van ondersteunde bedrijven: Parrhesia Fermentery, Verborg Groep (bio-raffinaderij), Microgreen Farm en Uppact.
Europese projecten leveren dus investeringen en innovaties en kennis op en dragen bij aan een toekomstbestendige en groene economie en in de regio. Op het gebied van energie worden bijvoorbeeld door middel van

investeringen vanuit het Just Transition Fund en door middel van innovatie industriële processen verduurzaamd.
Op het gebied van mobiliteit investeert de Europese Unie (EU) mee in de ontwikkeling van duurzame en slimme mobiliteit, bijvoorbeeld autonoom busvervoer via het Interreg-A project FLEX. Kennis die hiermee ontwikkeld wordt kan worden geëxporteerd naar andere Europese regio's.
De EU investeert nu in de ontwikkeling van een AI-fabriek in Groningen. Door AI (artificial intelligence) toe te passen op bijvoorbeeld gezondheidsdata (Lifelines) wordt kennis gegenereerd over gezondheid. Programma's als EFRO en JTF ondersteunen mkb-bedrijven bij deze kennisontwikkeling.

Bedrijfsvoering

1. Toekomstbestendige organisatie
Hoe wordt de organisatieontwikkeling in 2026 vormgegeven, en hoe wordt het effect op wendbaarheid en duurzaamheid gemeten?

Antwoord:
De organisatieontwikkeling vindt plaats op concern-, domein- en teamniveau met uiteenlopende activiteiten die grotendeels worden gefaciliteerd en gemonitord door team HRM. Dit gebeurt onder andere via het vervolg van het leiderschapsprogramma. We denken na over het meten van het effect op wendbaarheid en duurzaamheid. Wendbaarheid is lastig te meten. Duurzaamheid meten we wel. Dit gebeurt via het team Duurzame ontwikkeling, dat nauw betrokken is bij het verduurzamen van de HR-processen en hiervoor concrete indicatoren hanteert.

2. Integrale dienstverlening intern
Welke organisatieontwikkelingen voert de provincie in 2026 door om de interne samenwerking te verbeteren en zo de dienstverlening aan inwoners en partners te versterken?

Antwoord:
We zijn in 2025 een leiderschapstraject gestart waarin het versterken van interne samenwerking centraal staat. Dit heeft geleid tot nieuwe overlegstructuren, zoals intervisie, die de onderlinge samenwerking binnen en tussen teams bevorderen. In 2026 werken we de ontwikkelpunten uit dit traject verder uit.
We willen de samenwerking tussen domeinen en teams versterken door gezamenlijke processen en producten te ontwikkelen. Een belangrijk middel hiervoor is het gezamenlijk nastreven van concrete doelen uit de begroting. Om dit te ondersteunen, zetten we in 2026 verder in op het beschrijven van onze bedrijfs- en werkprocessen, waardoor meer duidelijkheid ontstaat in rollen en verantwoordelijkheden.
Door processen helder te beschrijven, ontstaat er duidelijkheid over rollen, verantwoordelijkheden en betrokkenheid. Medewerkers krijgen inzicht in wie ze wanneer en waarom nodig hebben binnen een werkproces. Dit maakt de integrale samenwerking concreet en zichtbaar.
Het gevolg is dat medewerkers ook buiten hun eigen team of domein actief de samenwerking opzoeken. Dit leidt tot kortere doorlooptijden, hogere kwaliteit van dienstverlening en een efficiëntere manier van werken. Daarmee realiseren we een beter resultaat voor onze inwoners en partners.

3. Strategische personeelsplanning
Hoe houdt de provincie rekening met vergrijzing en personeelsschaarste, en welke stappen worden genomen om nieuw talent aan te trekken?

Antwoord:
We zetten in op duurzame inzetbaarheid zodat medewerkers vitaal en met veel plezier de pensioenleeftijd kunnen bereiken. Tegelijkertijd investeren we in het aantrekken van nieuw talent, onder andere via het traineeprogramma 'Toekomst van Groningen' en via plannen voor een BBL-traject, gericht op mbo'ers.
Voor vakgebieden waar personeelsschaarste is werken we samen met andere overheden om kennis te delen en kwetsbaarheden te voorkomen. Daarnaast leiden we op specifieke plekken ook zelf mensen op. Zo hebben we medewerkers aangenomen die nog niet aan het gewenste profiel voldoen. Zij krijgen de kans om zich in de praktijk te ontwikkelen. Deze medewerkers leren van ervaren collega's en van externe professionals die tijdelijk worden ingehuurd. Zo bouwen ze stap voor stap de benodigde kennis en vaardigheden op. Zodra ze aan het profiel voldoen, kunnen ze zelfstandig functioneren. Op deze manier creëren we een duurzame instroom van talent, versterken we onze personele continuïteit en verkleinen we de afhankelijkheid van de arbeidsmarkt.

4. Diversiteit en inclusie
Hoe draagt het nieuwe diversiteitsbeleid bij aan een inclusieve organisatiecultuur, en hoe wordt het resultaat daarvan gemeten?

Antwoord:
Ons diversiteitsbeleid zorgt voor een inclusieve organisatiecultuur. Dat betekent dat iedereen zich welkom en gewaardeerd voelt. We werken aan bewustwording, gelijke kansen en een goede afspiegeling van de samenleving in onze organisatie.
We zorgen ervoor dat iedereen dezelfde kansen krijgt, ongeacht achtergrond, leeftijd, geslacht of beperking. We stimuleren open gesprekken en zorgen dat verschillen worden gezien als een kracht. Zo bouwen we samen aan een organisatie waar iedereen zich thuis voelt en goed kan samenwerken.
Om een inclusieve organisatiecultuur te stimuleren hebben we een diversiteitsbeleid opgesteld. Onderdeel daarvan is een programma met activiteiten die zorgen voor meer bewustwording, gelijke kansen en betere representatie.
In 2026 richten we ons op het verbeteren van het werving- en selectieproces. Teamleiders en vacaturecommissies krijgen trainingen om meer onbevooroordeeld te werven en selecteren. Zo willen we een diverser personeelsbestand opbouwen.
Ook het thema 'Sociale veiligheid' krijgt aandacht. De vier kernwaarden van de provincie zijn vertaald naar concreet gedrag en worden binnenkort verwerkt in onze werkprocessen.
We vergroten draagvlak voor inclusie door het organiseren van activiteiten binnen onze organisatie.
Diversiteit monitoren we via de Personeelsmonitor Provincies en ons interne managementinformatiesysteem. Inclusie meten we onder andere via het vierjaarlijkse werkbelevingsonderzoek.

5. Duurzaam reizen (bedrijfsvoering)
Welke maatregelen bevat het vernieuwde beleidsplan duurzaam reizen, en hoe wordt het effect op CO_2-uitstoot gemeten?

Antwoord:
Er zijn al stimulerende maatregelen genomen om duurzamer zakelijk te reizen maar voor daadwerkelijke CO2-reductie zijn vervolgstappen nodig. Vooral op het gebied van zakelijk reizen en woon-werkverkeer naar de buitenlocaties is nog ruimte voor verbetering. Komend jaar gaan we hiervoor verdere voorstellen uitwerken.

6. MBO-traineeships en jong talent
Welke ruimte is er in 2026 voor MBO-traineeships en praktijkstages binnen de provincieorganisatie?

Antwoord:
In de voorgestelde begroting voor 2026 is ruimte gecreëerd om 5 MBO-traineeplaatsen te creëren op basis van BBL (leren en werken). De trainees worden onderdeel van een traineegroep en krijgen naast de opleiding die ze als BBL'er volgen een aanvullend traineeprogramma dat hen voorbereidt op werken bij de provinciale overheid. Er is een inventarisatie gemaakt van welke plekken in de organisatie de grootste behoefte hebben en het meest geschikt zijn, maar de precieze plaatsing hangt ook af van de actuele bedrijfsvoering en het selectieproces. Na vaststelling van de begroting kan het programma, omwille van de groepsvorming en de daarmee samenhangende binding met de organisatie, in september starten wanneer de opleidingen weer beginnen. Praktijkstages staan los van dit programma en worden ad hoc aangeboden.

Bestuurscultuur

1. Inwonersparticipatie en vertrouwen
Slechts ~22% van de inwoners voelt zich betrokken bij provinciaal beleid. Vertrouwen staat onder druk. Welke acties worden in 2026 genomen om participatie te vergroten en het vertrouwen van inwoners te herstellen?

Antwoord:
Voor 2026 blijft de kadernotitie participatie zoals door uw Staten vastgesteld leidend. Daardoor beschikken wij bij nieuwe beleidsontwikkelingen over uitgebreide participatie instrumenten. In 2026 zijn wij verplicht een participatieverordening te maken. Dit traject zal voor 2026 een speerpunt zijn, waarbij wij inwoners actief gaan betrekken.

2. Jongerenparticipatie
Welke stappen worden gezet om specifiek jongeren in de provincie in 2026 beter te kunnen betrekken?

Antwoord:
In 2026 wordt er met de JAR (Jongeren Advies Raad) weer activiteiten georganiseerd door en voor jongeren. Daarnaast gaan we weer actief langs scholen via ons scholennetwerk. Momenteel werken we aan de activiteitenkalender 2026. Deze kalender zullen we ter informatie naar uw Staten sturen.

3. Integriteitsbeleid
Op welke wijze wordt het nieuwe integriteitssysteem geëvalueerd?

Antwoord:
Het betreft hier de aanbevelingen met betrekking tot integriteit voor Provinciale Staten van de Noordelijke Rekenkamer uit het rapport 'Onder een

vergrootglas'. Wij verwijzen hierbij naar de Najaarsmonitor waar de uitwerking van de aanbevelingen van de NRK uit het rapport 'Onder een vergrootglas' zijn opgenomen.
In een jaarlijks gesprek bespreken Provinciale Staten of de verschillende elementen van het integriteitssysteem (nog) volstaan of dat aanpassingen nodig zijn als gevolg van opgedane ervaringen en nieuwe inzichten.
Jaarlijks wordt een kort verslag, in de vorm van een brief van het presidium, opgesteld. Het verslag dient als basis voor het jaarlijks gesprek met Statenleden over integriteit en het integriteitssysteem. Het eerste verslag is voorzien in het najaar van 2026.

4. Inwonersparticipatie (Toukomst)
Hoe worden de lessen uit het participatieproject *Toukomst* benut om inwoners blijvend te betrekken bij nieuwe provinciale projecten?

Antwoord:
Toukomst als onderdeel van Nationaal Programma Groningen is nationaal gezien een unieke vorm van participatie waarbij inwoners met maatschappelijke partijen zelf invulling mochten geven aan projecten die passen binnen de kaders van het programma. Dit levert een grote mate van betrokkenheid op. Het burgerparticipatieproject Toukomst is in 2024 geëvalueerd, deze evaluatie is op 28 februari 2025 aangeboden aan uw Staten. De geleerde lessen hieruit zijn gedeeld met de leden van het Coördinatiegroepoverleg, waarin het Rijk, de Provincie en vertegenwoordigers van de aardbevingsgemeenten zitting hebben. Bovendien zijn de lessen gedeeld met de Sociale en Economische Agenda.

5. Democratische vernieuwing
Welke nieuwe vormen van democratische vernieuwing, zoals burgerberaden of digitale participatie, verkent de provincie in 2026?

Antwoord:
Voor 2026 leggen wij het accent op het nader vormgeven van het gebiedsgericht werken. Daarbinnen (als onderdeel van onze (jongeren)participatie) gaan wij vooral verder met het ontwikkelen van digitale participatie.

Toezeggingen gedeputeerde Van Dijken:

50% nieuwe energieprojecten ten goede aan Groningers (Partij vóór het Noorden)
Minimaal 50% lokaal eigendom bij energieprojecten is juridisch niet mogelijk. Wanneer de provincie vergunningverlener is, geldt dat wij energieprojecten enkel op ruimtelijke gronden kunnen afwijzen. Gemeenten (vaak de verlener van de vergunning) kunnen van ontwikkelaars eisen dat ze inzet plegen om lokaal eigendom te bereiken, maar geen resultaat eisen. Als provincie zijn wij juridisch ook niet bevoegd gemeenten hiervoor regels op te leggen. In veel gevallen worden om die reden gebiedsfondsen ingericht en in een privaatrechtelijke (ook wel anterieure) overeenkomst vastgelegd. Het beleid voor lokale initiatieven wordt nader uitgewerkt in het Programma Energie (medio 2026).

Monitoring CO2-uitstoot (Volt)
De CO2-uitstoot van de provincie Groningen wordt op landelijk niveau gemonitord. Hiervan wordt een dashboard gemaakt die online is in te zien via de Klimaatmonitor: DASHBOARD - Groningen. Zelf als provincie een

aparte monitor opzetten is niet alleen financieel onaantrekkelijk, het vergt ook inzet van ambtenaren terwijl grotendeels dezelfde data gebruikt wordt. Van de gebruikte data voor de Klimaatmonitor is ook een overzicht beschikbaar: Overzicht Bronnen en methoden | Klimaatmonitor

Binnen de provincie wordt hard gewerkt aan een energiesysteem dat netto nul CO2 uitstoot. In dit kader zijn we onder andere bezig om een Programma Energie op te stellen. In dit programma kijken we vooruit naar het energiesysteem van 2050. Tijdens verschillende Stateninformatiedagen zijn hier presentaties over gehouden, samen met CE Delft. Dit bureau heeft zowel een rapport als factsheets opgesteld als input voor het Programma Energie. Deze bevatten verschillende scenario's en informatie over mogelijke onderdelen van het energiesysteem. Deze documenten zijn reeds beschikbaar gesteld aan uw Staten. Het Programma Energie zelf wordt na de Omgevingsvisie opgeleverd. Dit zal naar verwachting in het eerste kwartaal van 2026 zijn.

Uitvoeringsagenda Hoofdlijnenakkoord Mit mekoar:
In de bijlage treft u de uitwerking van het Hoofdlijnenakkoord Mit mekoar aan (Uitvoeringsagenda Hoofdlijnenakkoord Mit mekoar).

Afsluitend

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

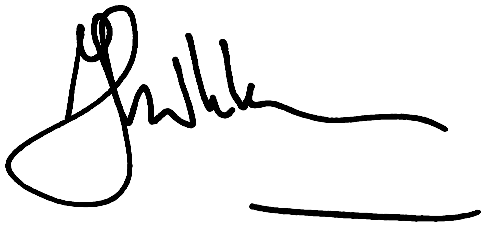
Groningen, 07-11-2025

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

René Paas, voorzitter

Hans Schrikkema, secretaris

Bijlagen

Nr.	Titel	Documentnummer
1	Uitvoeringsagenda Hoofdlijnenakkoord Mit mekoar	2025-190839